

ACBIT Kwaliteitswijzer

Onderdeel van de ACBIT, Algemene Corporatie
Inkoopvoorwaarden bij IT

Mei 2024

Colofon

© mei 2024, Aedes vereniging van woningcorporaties Den Haag

Redactie en vormgeving:

Aedes vereniging van woningcorporaties

Contact en meer informatie:

Gaby van der Peijl, adviseur opdrachtgeverschap & inkoop, g.vanderpeijl@aedes.nl, 06 351 124 59

Disclaimer

De ACBIT kwaliteitswijzer is onderdeel van de algemene corporatievoorwaarden bij IT. De ACBIT-toolbox bestaat uit onder andere: de ACBIT Inkoopvoorwaarden, een toelichting op de voorwaarden en een overeenkomstengenerator. De toolbox is met zorg en aandacht opgesteld. Er is geen garantie dat de informatie juist is op het moment waarop zij wordt ontvangen, of dat de informatie na verloop van tijd nog steeds juist is. De gebruikers van de toolbox zijn zelf verantwoordelijk voor de juiste toepassing en kunnen er geen rechten ontleen aan de toolbox. Er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor schade als gevolg van onjuistheden en/of gedateerde informatie.

Kopiëren, verspreiden en elk ander gebruik van de toolbox in geheel of in delen is toegestaan. De toolbox kan door de gebruiker worden gewijzigd, zonder enige voorafgaande mededeling.

INHOUD

INLEIDING.....	4
1.1. ACBIT en de kwaliteitswijzer	4
1.2. De basis op orde	4
1.3. Aedes Datastandaarden	4
1.4. Leeswijzer	5
2. GEBRUIK VAN DE KWALITEITSWIJZER	6
2.1. Aanbevelingen bij gebruik van kwaliteitswijzer	6
2.2. Reikwijdte kwaliteitswijzer	7
2.3. Nieuwe versies en updates	8
3. KWALITEITSGEBIEDEN	9
3.1. Architectuur.....	9
3.2. Interoperabiliteit	9
3.3. Informatiebeveiliging en privacy.....	10
3.4. Dataportabiliteit	11
3.5. Toegankelijkheid	12
3.6. Archivering	12
3.7. Infrastructuur	13
3.8. Documentatie	13

INLEIDING

De ACBIT is een set uniforme en gestandaardiseerde inkoopvoorwaarden die woningcorporaties en samenwerkingsverbanden kunnen gebruiken bij de inkoop van ICT-producten of -diensten. Een nadere specificatie van het toepassingsgebied van de ACBIT is beschreven in de toelichting bij de voorwaarden. In deze inleiding leggen we ook de link tussen ACBIT en Aedes Datastandaarden.

1.1. ACBIT en de kwaliteitwijzer

Voor Opdrachtgevers is het van belang dat een in te kopen ICT-product of -dienst aansluit bij het bestaande IT omgeving als geheel. Om deze aansluiting te realiseren is het veelal nodig dat de ICT Prestatie voldoet aan normen en standaarden, bijvoorbeeld op gebied van Interoperabiliteit of beveiliging. In deze kwaliteitwijzer staan voorbeelden van belangrijke kwaliteitsgebieden, die in algemene zin voor corporaties geschikt zijn. De onderwerpen die in dit document zijn beschreven, sluiten aan op de ACBIT en de bijbehorende overeenkomstengenerator. Dankzij een koppeling tussen de ACBIT en de kwaliteitwijzer is geborgd dat ICT Prestatie, door opdrachtgever en opdrachtnemer, voldoende in ogenschouw worden genomen.

In de corporatiesector speelt een aantal ontwikkelingen die werken aan ICT kwaliteit noodzakelijk maken. Het convenant verbeteren informatievoorziening, de verduurzaming van de corporatievoorraad, het digitaliseren van de dienstverlening aan huurders, ketenintegratie met toeleveranciers en strengere regelgeving rond privacy. ICT-ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Daarom is dit de eerste versie van de kwaliteitwijzer. We streven er naar deze verder aan te vullen.

In de ACBIT is de kwaliteitwijzer als volgt gedefinieerd:

'Het door de Aedes gepubliceerde en van tijd tot tijd bijgewerkte document met een gebundelde verzameling van normen en standaarden voor ICT-producten en -diensten.'

1.2. De basis op orde

Om de ACBIT te kunnen gebruiken is het belangrijk om de basis op orde te hebben. Zoals bijvoorbeeld Opdrachtgeverschap en Inkoop. In de Aedes Governancecode is het volgende opgenomen: Bestuur en RvC hebben een visie op opdrachtgeverschap en het beleid van aanbestedingen. Dit beleid onderschrijft de beginselen van aanbesteden; namelijk gelijke behandeling, objectiviteit, transparantie en proportionaliteit (artikel 5.3). In het stappenplan van de ACBIT gaan we dieper op deze onderwerpen in.

1.3. Aedes Datastandaarden

We onderkennen daarbij ten minste drie uitdagingen:

- **Publieke data voor maatschappelijke taak:** corporaties hebben gegevens van de overheid nodig om hun taken zo goed mogelijk uit te kunnen voeren

- **Onze woningen, onze data:** corporaties hebben gegevens over hun eigen vastgoed nodig, in het bijzonder voor beheer en onderhoud; die gegevens bevinden zich nu bij ketenpartijen of zijn nog nergens beschikbaar
- **Grip op gegevens** – corporaties willen zelf kunnen bepalen wat zij met hun gegevens doen; ze zijn nu vaak nog te veel verbonden aan specifieke systemen of organisatie-onderdelen

Elke corporatie is op zichzelf te klein om deze uitdagingen individueel op te pakken. Daarom hebben de corporaties zich verenigd in Aedes Datastandaarden. Aedes datastandaarden heeft als missie om data van hoge kwaliteit makkelijk uitwisselbaar te krijgen voor corporaties. We ontwikkelen, implementeren en beheren daarvoor eigen specificaties en specificaties van derden welke we sectorstandaarden noemen. We bundelen onze krachten met corporaties, software-aanbieders, ketenpartijen en overheidsinstanties om specificaties tot een breed geadopteerde sector standaard te maken en we helpen corporaties om sectorstandaarden succesvol toe te passen.

Een sectorstandaard staat op de Roadmap Datastandaarden is toegespitst op corporaties, en wordt voor langere tijd onderhouden en ondersteund door Aedes en leveranciers. Een sectorstandaard heeft altijd een aantal kenmerken. Deze:

- Zijn opgenomen op de roadmap Datastandaarden;
- Worden actief beheerd en doorontwikkeld door de samenwerkingspartners;
- Zijn gericht op de hele corporatiesector of een substantieel deel daarvan;
- Zijn van een dusdanige kwaliteit dat toegevoegde waarde wordt geleverd aan de e-dienstverlening en bedrijfsvoering van corporaties.

1.4. Leeswijzer

Dit document beschrijft allereerst hoe je de kwaliteitswijzer kunt toepassen. Vervolgens gaan we in op welke normen en standaarden zijn opgenomen in de kwaliteitswijzer, en welke (nog) niet. Tenslotte komen de verschillende kwaliteitsgebieden aan bod die het vertrekpunt zijn van de ACBIT. In dit document worden, daar waar mogelijk, bij de verschillende kwaliteitsgebieden het doel, indien van toepassing wet- en regelgeving en tips over mogelijke standaarden of normen beschreven.

2. GEBRUIK VAN DE KWALITEITSWIJZER

2.1. Aanbevelingen bij gebruik van kwaliteitswijzer

De kwaliteitswijzer is in de eerste plaats bedoeld als vangnet. Bij het ontbreken van afwijkende afspraken moet de Leverancier ervoor zorgen dat de ICT Prestatie voldoet aan de daarvoor relevante normen en standaarden zoals is opgenomen in de ACBIT (ACBIT-artikel 6.1 sub i).

Om een zo passend mogelijk aanbod van leveranciers te krijgen, is het echter aan te bevelen tijdens het voorbereidingsproces van een inkooptraject de kwaliteitsgebieden nader te bekijken en te specificeren. Hiervoor kunnen 5 aanbevelingen worden gedaan.

1. *Stel vast wat je nodig hebt*

De basis van de ACBIT wordt gevormd door de overeenkomstengenerator. Dit is als het ware de spil waar alles samen komt. Voor het bepalen van de totale leveringsomvang verwijzen wij naar het [Aedes inkoopproces](#) en het stappenplan. In het voortraject bepaal je wat je nodig hebt, daarna volgt de aanbesteding en vervolgens maak je de overeenkomst. Gebruik hiervoor de overeenkomstengenerator. We raden van harte aan om zo veel mogelijk gebruik te maken van de binnen de sector wettelijk verplichte of gebruikelijke 'ICT- en Sectorstandaarden', indien dat niet mogelijk is van 'halffabrikaten' en (als het echt niet anders kan) van maatwerk. Zorg er tenslotte voor dat je bekend bent met de artikelen die opgenomen zijn in de ACBIT. Hiervoor kun je de toelichting op het ACBIT lezen.

2. *Geef relevante kwaliteitsgebieden in de opdrachtdocumentatie nader invulling*

Nader invulling te geven aan relevante kwaliteitsgebieden, zoals vraagspecificatie en overeenkomst, maakt het voor zowel opdrachtgever als leverancier duidelijk aan welke normen (delen van) de ICT Prestatie precies moet voldoen. Bovendien worden onnodige kosten vermeden door implementatie van (delen van) normen of standaarden waaraan geen behoefte is. Nadere specificatie is met name van belang voor toepassingsafhankelijke normen, zoals Interoperabiliteit (toe passen standaarden hangen af van het toepassingsgebied van de ICT Prestatie), Informatiebeveiliging en Privacy (beveiligingsniveau is onder andere afhankelijk van gevoeligheid van met de ICT Prestatie verwerkte gegevens).

3. *Betrek (domein)experts bij het vaststellen van de relevantie van kwaliteitsgebieden*

Deze aanbeveling ligt in het verlengde van de vorige. Het nader invullen van aantal kwaliteitsgebieden vereist veelal specialistische kennis en ervaring. Dit zal bijvoorbeeld vaak gelden voor normen ten aanzien van Architectuur, Interoperabiliteit, Informatiebeveiliging en Archivering.

4. *Neem relevante kwaliteitsgebieden expliciet op in de opdrachtdocumentatie*

Hierdoor is, in gevallen waar als onderdeel van de opdracht onderhoud wordt gepleegd, het bijwerken naar nieuwe versies van normen of standaarden gewaarborgd (ACBIT-artikel 8.10 sub ii).

5. *Gebruik de overeenkomstengenerator om een (concept)overeenkomst te generen*
In de overeenkomstengenerator is ruimte om met de ACBIT en de Corporatie ICT-kwaliteitsgebieden als basis een overeenkomst te genereren die nadere of afwijkende afspraken omvat. De overeenkomstengenerator is te vinden op aedes.acbit.nl.

2.2. Reikwijdte kwaliteitswijzer

De kwaliteitswijzer betreffen normen en standaarden waaraan voldaan kan worden. We maken een onderscheid in.

1. Verplichting vanuit een wettelijk kader en/of
2. Verplichting vanuit generieke (internationale) standaarden voor ontwikkeling en beheer van ICT producten en diensten en/of
3. Een ICT standaard die wordt gebruikt binnen specifieke ketens waarin corporaties werkzaam zijn (denk aan: bouw-, installatie- en vastgoedsector) en/of
4. Een breed erkende woningcorporatie sectorstandaard (vermeld op de Roadmap Aedes datastandaarden).

Het vaststellingsproces van kwaliteitsnormen binnen de vereniging varieert afhankelijk van de specifieke norm en de beherende governancestructuur. Voor wettelijk verplichte normen is de wetgever verantwoordelijk voor de vaststelling. Landelijk erkende open standaarden worden onder de regie van het Forum Standaardisatie vastgesteld. Internationaal erkende, verplichte ICT-standaarden worden bepaald door standaardisatieorganisaties zoals ISO en W3C. Binnen de sector van woningcorporaties worden specifieke sectorstandaarden vastgesteld onder leiding van Aedes Datastandaarden of door CorpoNet, zoals bij CORA het geval is.

Kwaliteitsgebieden

Verschillende kwaliteitsgebieden zijn een onderdeel van de ACBIT. In hoofdstuk 3 gaan we daar, per onderdeel dieper op in.

- Architectuur
- Interoperabiliteit
- Informatiebeveiliging en privacy
- Dataportabiliteit
- Toegankelijkheid
- Archivering
- Infrastructuur
- Documentatie

De door de Opdrachtgever gekozen kwaliteitsgebieden uit de kwaliteitswijzer zijn van toepassing als de ACBIT van toepassing is verklaard. Dit geldt zowel in de situatie dat een overeenkomst wordt gesloten waarop de ACBIT van toepassing is verklaard, als wanneer een opdrachtgever tijdens een uitvraag (bijvoorbeeld tijdens het inkoopproces) aangeeft dat de ACBIT van toepassing is.

In ACBIT-artikel 6.1(i) is beschreven dat het voldoen aan de gekozen normen uit de kwaliteitswijzer onderdeel is van het 'Overeengekomen gebruik'. Hieruit volgt dat Leverancier (maar ook de Opdrachtgever) geacht wordt bekend te zijn met (de inhoud van) de kwaliteitswijzer.

Concreet betekent artikel 6.1 dat de ICT Prestatie ('de te leveren goederen en diensten') moet voldoen aan de gekozen normen uit de kwaliteitswijzer. Hierop zijn echter 2 beperkingen van toepassing.

1. Bereik: er hoeft alleen te worden voldaan aan de opgenomen interoperabiliteitseisen, normen en standaarden voor zover die relevant zijn voor de functie of gelden voor het werkingsgebied van de ICT Prestatie.
2. Tijd: er hoeft alleen te worden voldaan aan die interoperabiliteitseisen, normen en standaarden die tijdens het sluiten van de Overeenkomst voorgeschreven waren. Hoewel het voldoen aan bij nieuwe versies onderdeel kan zijn van afspraken over Onderhoud, zie hieronder.

De in de ACBIT voorgeschreven normen en standaarden zijn **minimumeisen**. ACBIT-artikel 6.1 ii creëert voor Opdrachtgevers dan ook de mogelijkheid om van Leveranciers te vragen te voldoen aan aanvullende normen en standaarden - bijvoorbeeld de verplichte implementatie van een standaard. Maar de gekozen normen uit de kwaliteitswijzer hebben, op het moment van schrijven, slechts een aanbevolen karakter. Met andere woorden: Opdrachtgevers maken zelf de keuze welke kwaliteitsgebieden van toepassing zijn. Daarom moet de Opdrachtgever wel expliciet in de vraagspecificatie om deze normen worden gevraagd en vastgelegd in de Overeenkomst.

ACBIT-artikelen 6.2 t/m 6.5 zien toe op het uitvoeren van (preventieve) testen van de ICT Prestatie ten aanzien van de gekozen normen uit de kwaliteitswijzer. Artikel 6.4 bepaalt dat tijdens de Acceptatieprocedure getoetst wordt of voldaan is aan de krachtens 6.1 toe te passen normen. Bij individuele normen binnen kwaliteitswijzer moet worden aangegeven welke testvoorzieningen beschikbaar en te gebruiken zijn.

2.3. Nieuwe versies en updates

Normen en standaarden kunnen tijdens de looptijd van een overeenkomst veranderen. Van veel normen verschijnen immers regelmatig nieuwe of bijgewerkte versies. Om Interoperabiliteit en het voldoen aan wetgeving tijdens de contractperiode te garanderen, is het noodzakelijk dat deze nieuwe versies binnen een redelijke termijn worden geïmplementeerd. Ook dit is in de ACBIT vastgelegd.

Wat die redelijke termijn is, is niet in algemene zin te zeggen. Voor de verplichte normen (bijvoorbeeld vanuit wetgeving), zijn aanpassingen echter vrijwel altijd ruim van tevoren te voorzien. Bij vaststelling van (aangepaste) normen is bovendien vaak sprake van een overgangperiode, zoals de periode tussen vaststelling en het daadwerkelijk ingaan.

Om implementatie van nieuwe (versies van) normen en standaarden tijdens de looptijd van de overeenkomst te ondersteunen, is in ACBIT-artikel 8.10 sub iii bepaald dat het implementeren van nieuwe versies van normen en standaarden onderdeel is van het Onderhoud dat Leverancier uitvoert. Deze verplichting wordt beperkt tot die normen en (sector)standaarden waarvoor implementatie in de Overeenkomst expliciet en verplichtend is benoemd. Tegenover deze verplichting kan een vergoeding staan. ACBIT-artikel 8.1 nodigt Leverancier en Opdrachtgever uit hierover in de Overeenkomst afspraken vast te leggen.

3. KWALITEITSGEBIEDEN

3.1. Architectuur

ICT-architectuur is een verzameling van regels en standaarden op basis waarvan systemen worden ontwikkeld.

Doel

Woningcorporaties hebben een breed taken- en dienstenpakket. Gevolg is dat er een landschap van verschillende informatiesystemen nodig is om goed invulling te kunnen geven aan die taken en diensten. Ook wel de IT-omgeving of Architectuur genoemd. Er is behoefte aan inzicht en overzicht ten aanzien van dat landschap en de processen om goed te kunnen sturen en organiseren. De Leverancier moet aangeven hoe de aangeboden ICT-dienst past binnen dit landschap. Ook dit is vastgelegd in de ACBIT. Daarnaast wordt van een leverancier verwacht dat de beheerprocessen zodanig zijn ingericht dat ze goed aansluiten bij interne beheerprocessen van de woningcorporatie.

Wet- en regelgeving

Uitgangspunt is dat de corporatie de ICT Prestatie heeft ingericht conform alle geldende wet- en regelgeving.

- Woonruimtebemiddelingssysteem
Denk daarbij aan zaken als huurprijsgrenzen, blokkadellijsten en huur- en inkomenstabellen. Indien van toepassing zal een jaarlijkse aanpassing van het systeem nodig zijn.
- AVG en privacy
Met de inwerkingtreding van de AVG in mei 2018 is privacy een nog belangrijker onderwerp geworden. Beperkte ICT kwaliteit is vaak het gevolg van onduidelijke afspraken over opslag en eigenaarschap van data. Maak hier eenduidige afspraken over en bewaar privacygevoelige gegevens alleen op gevalideerde locaties. Zo voldoe je aan de wetgeving en verhoog je de ICT prestatie.

Tip

Vraag aan de leverancier de in werking zijnde bedrijfsprocessen voor de ICT dienstverlening te overleggen. Deze dienen - bij voorkeur - gestoeld te zijn op algemeen toegepaste modellen zoals ITIL, ISM, ASL en BISL.

3.2. Interoperabiliteit

Interoperabiliteit gaat over het uitwisselen van data tussen systemen.

Doel

Woningcorporaties maken gebruik van systemen van meerdere Leveranciers, willen voor een efficiënte uitvoering en dienstverlening informatie delen, en werken in ketens samen met andere (overheids-) partijen. Gevolg is dat woningcorporaties in staat moeten zijn om gegevens tussen verschillende systemen uit te wisselen. Goede, veilige en betrouwbare koppelingen zijn hiervoor noodzakelijk. Het gebruik van open standaarden voor Interoperabiliteit zorgt voor inpasbaarheid van ICT Prestaties binnen de IT omgeving van woningcorporaties.

Dit leidt voor woningcorporaties tot meer samenhang in de IT-omgeving, grotere flexibiliteit in informatievoorziening en meer keuzevrijheid ten aanzien van software. Tevens zorgt het gebruik van standaarden voor het voorkomen van maatwerkkoppelingen en extra werkzaamheden die daaraan verbonden zijn.

Tips

- Er is een lijst met aanbevolen standaarden van het Forum Standaardisatie: forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/lijst/aanbevolen. Deze standaarden zijn niet verplicht, maar worden geadviseerd om te gebruiken voor een betreffend functioneel werkingsgebied. Opdrachtgevers wordt aangeraden om in hun vraagspecificatie heel duidelijk aan te geven welke van die aanbevolen standaarden verplicht worden gesteld (dit is conform ACBIT artikel 6.1 ii).
- Neem generiek op in de ACBIT dat leveranciers werken op basis van de breed erkende woningcorporatie sectorstandaarden zoals vermeld op de [Roadmap van Aedes Datastandaarden](#). Maar specifiek aanvullende afspraken per standaard over de implementatie en het gebruik van deze standaarden binnen jouw corporatie.
 - **VERA** is de bron van gegevensdefinities in de corporatiesector, en schrijft voor hoe gegevens binnen de sector worden uitgewisseld.
 - **DIV-it** zet de standaard voor zorgvuldig gebruik van inkomensgegevens die woningzoekenden via MijnOverheid aanleveren als ze reageren op een sociale huurwoning.
 - **ILS-woco** geeft aan welke data corporaties nodig hebben van ketenpartners, voor de digitalisering van nieuw en bestaand vastgoed.
 - **Het ReferentieGrootboekSchema WoCo** voor woningcorporaties (RGS-woco) zet de norm in efficiënte en foutloze financiële verantwoording.
 - **DICO-woco** bepaalt hoe corporaties en onderhoudsaannemers digitaal met elkaar samenwerken.

3.3. Informatiebeveiliging en privacy

Informatiebeveiliging is het proces van vaststellen van de vereiste betrouwbaarheid van informatiesystemen in termen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid. Hieronder valt bijvoorbeeld het onderhouden en controleren van een samenhangend pakket van bijbehorende beveiligingsmaatregelen.

Doel

Woningcorporaties verwerken veel informatie, waarvan een deel zeer (privacy)gevoelig is en extra beschermd dient te worden. Voor een groot deel van die informatieverwerking wordt gebruik gemaakt van ICT-producten en -diensten van derden. Met hen moeten goede afspraken worden gemaakt over beveiliging en het waarborgen van privacy. Betrouwbare informatiesystemen dragen bij aan het verlagen van risico's en vergroten van de weerbaarheid van de bedrijfsvoeringsprocessen van de woningcorporatie. Woningcorporaties verwerken veel persoonsgegevens. Vaak is het daarom nodig met leveranciers een verwerkersovereenkomst af te sluiten.

Tips

- Ten aanzien van informatiebeveiliging zijn er internationale en landelijk vastgestelde normen en standaarden. De Baseline Informatiebeveiliging Corporaties (BIC) is het normenkader dat de beschikbaarheid, integriteit en exclusiviteit van woningcorporatie informatie-(systemen) bevordert. Deze Baseline is een richtlijn die een totaalpakket aan informatiebeveiligingsrichtlijnen en -maatregelen omvat die voor iedere woningcorporatie geldt.
- In 2019 is de BIC aangevuld met de Bic Building Blocks (BBB). Die zijn ontwikkeld om de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Corporaties (BIC) te vereenvoudigen. De BBB is een set ondersteunende documenten die corporaties kunnen helpen bij de praktische implementatie van de BIC.
- Naast de BIC zijn ook de beveiligingsstandaarden van toepassing die vallen binnen de open standaarden (zie 3.2 Interoperabiliteit).

3.4. Dataportabiliteit

Dataportabiliteit wordt ook wel gegevensoverdracht genoemd.

Doel

Woningcorporaties beheren veel data. Deze data zijn nodig om taken en diensten te verrichten. Vaak liggen deze data opgeslagen in ICT Prestaties van Leveranciers, waar ook verwerking en creatie van data kan plaatsvinden. Het doel van Dataportabiliteit is zorgen dat de Opdrachtgever altijd toegang heeft tot de eigen data en deze betekenisvol kan overzetten naar andere systemen. Dataportabiliteit is de mogelijkheid eigen gegevens geautomatiseerd uit een informatiesysteem naar een ander systeem te kunnen verhuizen. Daar waar Interoperabiliteit gaat over samenwerking en koppelingen tussen systemen, gaat Dataportabiliteit over het eruit halen van gegevens (exporteren) en zonder verlies van betekenis overzetten (migreren/importeren) naar een ander systeem of platform. Dataportabiliteit is noodzakelijk voor het op lange termijn beschikbaar houden van ICT functionaliteiten, meer regie en bescherming van eigen gegevens, en het makkelijker kunnen wisselen van leverancier en/of systeem.

Wet- en regelgeving

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. In de AVG is Dataportabiliteit ook opgenomen. Artikel 20 van de AVG betreft de verplichting tot het waarborgen van het 'Recht op overdraagbaarheid van gegevens' oftewel 'gegevensoverdraagbaarheid'.

Tips

Dataportabiliteit heeft zowel betrekking op de inhoud (waarden) van de data als op de bijbehorende metadata over de structuur en betekenis van die gegevens. Voor het geautomatiseerd omzetten hiervan dient dit in een gangbaar formaat te gebeuren.

De metadata omvatten tenminste:

- de beschrijving van de betekenis van entiteiten, relaties, attributen, datatype en waardenbereik;
- het technische formaat;
- de beschrijving van betekenis en relaties tussen gegevens;
- het formaat waarin data kan worden geëxporteerd/geïmporteerd;
- welke gegevens en metadata wel en niet worden meegenomen en het formaat waarin dat plaatsvindt;
- de beschrijving van de import en exportfunctionaliteit die het softwareproduct ondersteunt;
- de data die niet in de import en export meegenomen wordt omdat deze geen eigendom is van Opdrachtgever;
- opgave van de technische formaten die voor dataportabiliteit gebruikt worden.

3.5. Toegankelijkheid

Digitale toegankelijkheid is het gebruik maken van de mogelijkheden die internet, computers, apps en smartphones ons bieden.

Doel

In Nederland willen we dat openbare voorzieningen toegankelijk zijn voor alle burgers. Niet alleen gebouwen en bijvoorbeeld het openbaar vervoer, maar ook overheidswebsites.

In de Aedes Governancecode hebben wij vastgelegd dat onder andere het jaarverslag en de interne gedragscode openbaar op de website van de corporatie moet worden gedeeld. Daarom is digitale toegankelijkheid ook voor corporaties belangrijk.

3.6. Archivering

Het archiveren van digitale informatie en documenten op een gestructureerde wijze, met een goed ingericht digitaal archief en/of systeem.

Doel

Archivering heeft tot doel het zorgdragen dat gegevens duurzaam beschikbaar blijven, zodat het handelen van woningcorporaties (publiek) verantwoord kan worden. Hiertoe dienen archiefbescheiden in geordende en toegankelijke staat te zijn. Voor een goede vindbaarheid en archivering van informatie en uitwisseling van informatie met ketenpartijen, is metadataring van (digitale) informatie noodzakelijk. Metadata geven informatie over dossiers van een woningcorporatie. In metadata is informatie vastgelegd over de inhoud, context, structuur, vorm en het beheer van dossiers door de tijd heen.

Wet- en regelgeving

Woningcorporaties vallen niet onder de Archiefwet. Zij mogen zelf kaders, beleid en regels opstellen voor het beheer van digitale documenten. Daarbij wordt vaak wel rekening gehouden met de strekking van de Nederlandse archiefwet en -regelgeving. Ook kan men de lijn aanhouden die voortkomt uit andere (informatie)wetgeving, bijvoorbeeld voor het bepalen van bewaartermijnen.

Tip

Maak afspraken met Leveranciers over aantoonbare voorzieningen om aan de bewaartermijnen te voldoen. Soms wordt in plaats van bewaartermijn ook wel gesproken van opslagtermijn of de data-retentietermijn.

3.7. Infrastructuur

Infrastructuur is een combinatie van hardware, software, netwerken en faciliteiten (inclusief gerelateerde apparatuur) die worden gebruikt om IT-services te ontwikkelen, testen, leveren, bewaken, controleren of ondersteunen. (Semi-)Overheidsbrede voorzieningen bieden een gemeenschappelijke basis om de dienstverlening te verbeteren.

Doel

De sector kent een groot aantal stakeholders waaronder het ministerie van BZK, het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en de Autoriteit woningcorporaties. Daarnaast is er contact met gemeenten, het CBS en de Belastingdienst. Ook met hen wordt informatie uitgewisseld. Deze organisaties werken steeds meer digitaal. Een goed beheer van woningen is mede afhankelijk van een goed beheer van informatie. De volledigheid en de kwaliteit van data zijn daarbij bepalend. Efficiënt en effectief samenwerken met de eerder vermelde partijen én Leveranciers, waarbij veel data worden uitgewisseld, vraagt om steeds verdergaande digitalisering. Het doel is te borgen dat de gemeenschappelijke voorzieningen (her)gebruikt worden en dat er makkelijker informatie tussen (semi-)overheidsdiensten onderling, en met bedrijven en burgers kan worden uitgewisseld.

Tips

- (LAVS). Het systeem wordt beheerd door Rijkswaterstaat
- Het Kadaster beheert de basisregistraties BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) en BRK (Basisregistratie Kadaster). Corporaties maken gebruik van die voorzieningen om inzicht te houden in hun eigen vastgoedbezit
- Energielabels worden vastgelegd in de landelijke database EP-online van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)

3.8. Documentatie

Documentatie is het informatiesysteem ten behoeve van de informatievoorziening. Zonder documentatie is een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering niet realiseerbaar.

Doel

Goede documentatie is noodzakelijk om een ICT Prestatie optimaal te implementeren, in te passen in de IT omgeving, te gebruiken binnen een bedrijfsproces, keten en/of in dienstverlening en te beheren en te onderhouden. ACBIT artikel 11.1 geeft aan welke inhoudelijke eisen gelden ten aanzien van documentatie.

Tips

Maak met Leverancier afspraken over:

- Lokaliseerbaarheid: het moet duidelijk zijn waar welk onderwerp te vinden is.
- Consistentie: de documentatie mag geen innerlijke tegenstrijdigheden bevatten.
- Onderhoudbaarheid: de documentatie moeten op economisch verantwoorde wijze te onderhouden zijn.
- Juistheid: de documentatie moet correct zijn.
- Actualiteit: de status van de documentatie moet parallel lopen met de status van het informatiesysteem.
- Volledigheid: in de documentatie mogen geen 'witte vlekken' aanwezig zijn.
- Nauwkeurigheid: de documentatie moet over een op het gebruiksdoel afgestemde nauwkeurigheid bezitten.
- Controleerbaarheid: de documentatie moet met gemak op juistheid en volledigheid te controleren zijn.